

PCM op De Lelie

PCM staat voor het Proces Communication Model. Op De Lelie werken we met dit model omdat het ons door middel van observatie duidelijk maakt welke communicatiestijl we meestal gebruiken én ook welke voorkeur een leerling heeft. Daardoor kunnen we tijdens onze lessen beter aansluiten bij de verschillen die er zijn. De ene leerling begint aan zijn opdracht door een directieve toon en de andere leerling voelt zich fijner bij het zorgende kanaal. Het gaat bij PCM niet alleen om gesproken taal, maar ook de motivatie van de leerling wordt met dit model in kaart gebracht. Ieder type heeft zo zijn eigen voorkeur en tijdens een schooldag komen deze allemaal aan bod. Door PCM is het voor ons duidelijk hoe de verschillende persoonlijkheidstypes in de klas betrokken kunnen worden en blijven!

Taibi Kahler, de grondlegger van PCM, ontdekte dat iedereen kenmerken heeft van 6 persoonlijkheidstypen. Ieder mens heeft de kenmerken van de Harmoniser, de Gestructureerd Denker, de Doorzetter, de Dromer, de Rebel en de Promotor. De opbouw, intensiteit en volgorde van de persoonlijkheidskenmerken is per persoon verschillend, iedereen heeft dus zijn eigen persoonlijkheidshuis.

Ieder type heeft zijn eigen positieve kanten. Het ene type is niet beter dan het andere. Zonder stress hebben we allemaal toegang tot alle types, maar zullen we geneigd zijn om te reageren vanuit ons basistype. Communiceren vanuit “hoger gelegen verdiepingen” kost meer energie. Om effectief te communiceren is het belangrijk de eigen communicatiestijl aan te passen aan de ander. Door te voorzien in de behoeften van de ander, komt hij/zij in de positieve flow. Ieder persoonlijkheidstype kent zijn eigen stressgedrag. Hierdoor wordt gedrag voorspelbaar én kunnen we op basis van waargenomen gedrag weten welke behoeften er zijn.

De volgende interventiekaart geeft een overzicht van alle persoonlijkheidstypes.

Harmoniser

Ik ben sensitief, warm en meelevend. Ik wil graag mijn gevoelens delen en geef veel om anderen. Ik heb aandacht voor mijn omgeving. Ik stel anderen snel op hun gemak en voel snel als er iets speelt.

COMMUNICATIE

Zorgzaam: Zorg

Laat zien dat je om mij en anderen geeft. Toon je persoonlijke betrokkenheid. Spreek vanuit gevoel met een vriendelijke en warme stem.

BEHOEFTE

Erkenning voor persoon & zintuiglijke prikkeling

DISTRESS GEDRAG

Ik wil anderen plezieren ten koste van mezelf. Ik heb moeite met het nemen van besluiten, twijfel. Ik maak klunzige fouten, haal mezelf naar beneden en lach om mezelf "kijk eens hoe stom ik ben", ik wil graag persoonlijke aandacht. Ik huil makkelijk en bij disharmonie word ik verdrietig of ziek.

WAT KAN IK DOEN?

Hoe kan ik persoonlijke erkenning geven?

- Laat het kind zich welkom voelen ("ik ben blij je weer te zien")
- Geef persoonlijke opmerkingen (op papier bij een cijfer voor een opdracht, maar ook verbaal)
- Betrek ze bij het aankleden van delen van de klas of school
- Geef ze gelegenheid tot samenwerken
- Maak ze verantwoordelijk voor de verzorging van de planten of dieren in de klas of op school
- Richt comfortabele plekken in om te werken of te lezen
- Vraag ze als gastvrouw/heer op een schoolfeest
- Vraag ze als buddy voor nieuwe leerlingen
- Laat ze iets vertellen over wat belangrijk is voor hen
- Laat ze samen met een vriend(in) iets organiseren voor anderen

Gestructureerd denker

Ik ben verantwoordelijk, logisch en georganiseerd. Ik wil graag meedenken en feiten weten. Ik kan goed analyseren en structureren.

COMMUNICATIE

Vragend: Vraag

Vragen of geven van feiten of informatie, vergelijkbaar met computers die onderling data uitwisselen, oogcontact, gemoduleerde stem met weinig pieken en dalen in de toon en gebaren.

BEHOEFTE

Erkenning voor werk & tijdstructuur

DISTRESS GEDRAG

Ik geef onnodig extra informatie. Ik wil controleren en vertel anderen wat ze moeten doen. Ik heb kritiek op anderen die "niet kunnen nadenken" en neem te veel werk op me. Ik hou niet van veranderingen in de planning en ik wil het perfect doen. Ik wil weten of iets meetelt voor een toets.

WAT KAN IK DOEN?

Hoe kan ik erkenning geven voor werk en structuur in tijd aanbrengen?

- Geef positieve opmerkingen over een (goed doordachte) vraag die gesteld wordt
- Geef openlijk waardering voor prestaties (cijfers)
- Stel werk tentoon
- Geef een tastbare beloning voor werk
- Laat ze andere leerlingen iets uitleggen
- Gebruik werkboeken en agenda's
- Maak een planning voor de dag/week/maand
- Volg de afgesproken tijdsplanning
- Maak gebruik van hun kennis/specialisme
- Laat ze een les bedenken
- Stimuleer om lijstjes te maken en af te strepen wat klaar is
- Laat ze een certificaat maken voor iets dat ze gedaan hebben
- Geef feiten en informatie en stel vragen

Doorzetter

Ik ben gewetensvol, toegewijd en opmerkzaam. Ik heb een mening over veel dingen en ben loyaal. Wanneer ik mijn woord geef, hou ik mij daaraan.

COMMUNICATIE

Vragend: Vraag

Vragen of geven van meningen of het delen van overtuigingen, vergelijkbaar met computers die onderling data uitwisselen, oogcontact, gemoduleerde stem met weinig pieken en dalen in de toon en gebaren.

BEHOEFTE

Erkenning voor werk & overtuigingen

DISTRESS GEDRAG

Ik heb kritiek op anderen die niet zo betrokken zijn als ik en zie alleen wat fout is. Ik ben koppig over de juiste manier (mijn manier) en ik zeg vaak 'je moet'. Ik ben achterdochtig en wantrouwend. Ik word overgevoelig voor negatieve feedback (wil perse gelijk hebben). Ik ben overbezorgd t.a.v. eerlijkheid.

WAT KAN IK DOEN?

Hoe kan ik zorgen dat de taak waardevol is en erkenning geven voor werk en overtuigingen?

- Geef positieve opmerkingen over de waardevolle bijdrage van het werk.
- Geef openlijk waardering voor prestaties (cijfers)
- Stel werk tentoon
- Geef een tastbare beloning voor werk
- Geef ze een leiderschapsrol
- Betrek ze bij liefdadigheidsprojecten
- Vraag ze een project te bedenken dat bijdraagt aan de school
- Bedank ze voor het geven van een mening
- Geef het doel en de relevantie van een opdracht
- Laat ze andere leerlingen met iets helpen (bijles)
- Een debat organiseren in de klas
- Laat ze de '10 belangrijkste doelen voor dit jaar' voor zichzelf opschrijven
- Stel vragen
- Respecteer hun mening

Dromer

Ik ben reflectief, kalm en fantasierijk. Ik heb een sterke verbeeldingskracht en zie relaties die anderen niet zien. Ik wil graag horen wat je van me verwacht en vind alleen werken fijn.

COMMUNICATIE

Directief: Zeg

Vertel wat of hoe iets gedaan moet worden, één ding tegelijk. Gebruik een niet-dreigende, niet-veroordelende manier (vermijd dominantie), vastberaden toon, weinig tot geen gebaren.

BEHOEFTE

Alleen zijn

DISTRESS GEDRAG

Ik vraag niet om hulp. Ik start met opdrachten maar maak ze niet af. Ik ben traag met het bij elkaar zoeken van mijn spullen. Ik dagdroom in de klas, vlucht naar de wc of ergens anders naar toe. Ik sluit me af en wacht passief af. Ik 'verdwijnt' in de groep. Lijkt de leerkracht soms niet horen of te begrijpen.

WAT KAN IK DOEN?

Hoe kan ik eigen tijd inbouwen?

- Geef de mogelijkheid om alleen te zijn
- Stuur ze om een boodschap
- Bied ze een afgeschermd studieplek
- Geef ruimte om opdrachten alleen te doen
- Geef duidelijke aanwijzingen, liefst 1 tegelijk
- Help dagelijks om prioriteiten te stellen
- Geef korte bondige opdrachten
- Stimuleer het reflectievermogen met een tekenopdracht en geef ze de ruimte om het af te maken (ook als het een week duurt)
- Geef ze de mogelijkheid om een uitvinding te doen
- Help ze met het maken van een lijst van actiepunten en af te strepen wat ze gedaan hebben
- Geef ze de opdracht om een verhaal te schrijven over...
- Laat ze de school van de toekomst omschrijven

Rebel

Ik ben spontaan, creatief, speels en hou van humor. Ik wil graag plezier hebben en ben energiek. Ik ben een vrolijke noot in een groep en kan makkelijk de spanning met humor breken.

COMMUNICATIE

Emotief: Speel

Licht, levendig, energieke uitwisselingen, enthousiaste stem en levendige gebaren

BEHOEFTE

Speels contact

DISTRESS GEDRAG

Ik jammer en klaag. Ik zoek de grenzen op bij anderen. Ik laat dingen uit mijn handen vallen, sta op zonder toestemming, houd me van de domme. Ik kan de klas verstoren en val anderen in de rede om aandacht te krijgen. Ik neem wraak en geef anderen de schuld. Ik haal van alles uit de kast en speel het spel van 'ja maar'.

WAT KAN IK DOEN?

Hoe kan ik dit leuk maken?

- Bied spelvormen en activiteiten aan die meerdere zintuigen aanspreken
- Gebruik educatieve computerspellen, simulaties
- Geef teamopdrachten
- Geef demonstraties of metaforen
- Gebruik grappige woorden en stemmetjes
- Speel muziek
- Vertel een mop
- Doe fysieke oefeningen (in beweging)
- Dramatiseer zo nu en dan
- Laat de leerlingen een som/verhaal uitbeelden
- Bouw mogelijkheden in voor creatieve dingen (gedichten schrijven, zingen, liedjes schrijven, tekenen, rappen etc.)
- Gebruik cartoons in de klas
- Doe iets onverwachts

Promotor

Ik ben overtuigend, direct en charmant. Ik kan me makkelijk aanpassen om mijn doel te bereiken. Ik hou van spanning en actie. Ik krijg dingen voor elkaar.

COMMUNICATIE

Directief: Zeg

Vertel wat of hoe iets gedaan moet worden in een niet-dreigende, niet-veroordelende manier (vermijd dominantie), vastberaden toon, weinig tot geen gebaren.

BEHOEFTE

Uitdaging, spanning

DISTRESS GEDRAG

Ik wil 'cool' overkomen en doe alles om gezichtsverlies te voorkomen. Ik sta op zonder toestemming en provoceer. Ik laat mijn groep in de steek, 'zoek het maar uit'. Ik neem te veel risico en breek of negeer regels. Ik zet mensen tegen elkaar op (manipuleer) en blijf zelf op de achtergrond. Ik zet anderen voor gek en doe theatraal.

WAT KAN IK DOEN?

Hoe kan ik actie en uitdaging bieden?

- Geef duidelijke, beknopte instructies
- Beweeg en gebruik gebaren tijdens het lesgeven
- Relateer de inhoud van de les aan de dagelijkse praktijk
- Geef regelmatig aandacht en bevestiging
- Sta toe om af en toe deals te maken
- Gebruik competitie in je lesgeven
- Sta toe om staande te mogen nadenken
- Geef bliksembeurten, gebruik actieve werkvormen
- Maak gebruik van verrassingen in je les
- Geef mogelijkheid voor toneel
- Vraag de leerling om een demonstratie te geven van wat je uitlegt
- Geef mogelijkheden om de leiding te nemen (volgens duidelijk omschreven regels)